

Wskazania, jak rozmawiać z dzieckiem

1. Mów do Twojego dziecka w sposób niespieszny, rób często pauzy. Gdy Twoje dziecko skończy mówić, zaczekaj kilka sekund, nim Ty rozpoczniesz swoją wypowiedź. Twój spokojny, zrelaksowany sposób mówienia będzie znacznie bardziej skuteczny niż jakiegokolwiek krytyczne uwagi lub rady typu: „zwolnij” albo „spróbuj jeszcze raz wolniej”.

2. Ogranicz liczbę pytań, które zadajesz Twojemu dziecku. Zamiast zadawać pytania, po prostu komentuj to, co Twoje dziecko powiedziało.

3. Stosuj naturalną mimikę i mowę ciała, aby przekazać dziecku, że słuchasz tego, co mówi, a nie, w jaki sposób to robi.

4. Regularnie, każdego dnia usiądź z dzieckiem i całkowicie poświęć mu kilka minut Twojej niepodzielnej uwagi. Ten cichy, spokojny czas może być sposobem na budowanie u małego dziecka wiary w siebie.

5. Pomóż wszystkim członkom rodziny opanować sztukę wypowiadania się po kolei i słuchania się nawzajem. Dzieci, zwłaszcza te, które się jękają, łatwiej się wypowiadają, gdy słucha się ich z uwagą i gdy rzadko im się przerywa.

6. Obserwuj, w jaki sposób komunikujesz się z dzieckiem. Staraj się jak najczęściej dawać dziecku odczuć, że słuchasz tego, co mówi, i że ma mnóstwo czasu na swoją wypowiedź.

7. Pokazuj dziecku, że akceptujesz je takim, jakie jest. Najbardziej pomocne będzie dla niego Twoje wsparcie, bez względu na to, czy się jęka, czy nie.

Tłumaczenie: dr Katarzyna Węsierska,
Uniwersytet Śląski, Centrum Logopedyczne w Katowicach,
Marta Węsierska

“...this is perhaps the best buy in the nation for information on children and stuttering.”

ASHA JOURNAL review

Visit the Web site for secure online ordering — www.stutteringhelp.org

Quantity Ordered Please send me...

Stuttering: Straight Talk for Teachers*	
— 20-minute DVD and book No. 0126	\$10
If Your Child Stutters: A Guide for Parents** 64 pages	
— English 7th ed. No. 0011	\$2
— Spanish translation No. 0015	\$2
Stuttering and Your Child: Help for Parents* and La Tartamudez y Su Niño	
— 30-minute English & Spanish DVD No. 0073	\$10
Stuttering and Your Child: Q&A** 64 pages	
— English 3rd. ed. No. 0022	\$2
— Spanish translation No. 0027	\$2
The School-Age Child Who Stutters*	
— 38-minute DVD No. 1079	\$5
Stuttering for Kids by Kids*	
— 12 minute DVD No. 0172	\$10

I enclose a donation for this worthwhile cause \$ _____

Send to: Total Enclosed \$ _____
The Stuttering Foundation U.S. Funds Only
P.O. Box 11749, Memphis, TN 38111-0749

Name _____
Address _____
City/State/Zip _____
Phone () _____ E-mail _____

11-08

*Videos available in VHS and PAL format

**Some of the professionals who authored these materials: Edward G. Conture, Ph.D., Vanderbilt University; Richard E. Conture, Ph.D., University of Arizona; Carl Dahl, Jr., Ph.D., Eastern Illinois University; Jane Fraser, The Stuttering Foundation; Hugo H. Gregory, Ph.D., Northeastern University; Barry Guitar, Ph.D., University of Vermont; Diane Hill, M.A., Northeastern University; Peter Ramig, Ph.D., University of Colorado-Boulder; Lisa Scott, Ph.D., The Florida State University; C. Woodruff Starkweather, Ph.D., Temple University; and Patricia Zebrowski, Ph.D., University of Iowa.

THE STUTTERING FOUNDATION®
A Nonprofit Organization
Since 1947—Helping Those Who Stutter
3100 Walnut Grove Road, Suite 603
P.O. Box 11749 • Memphis, TN 38111-0749
info@stutteringhelp.org

800-992-9392

www.stutteringhelp.org www.tartamudez.org

Jeżeli sądzisz, że Twoje dziecko się jęka...

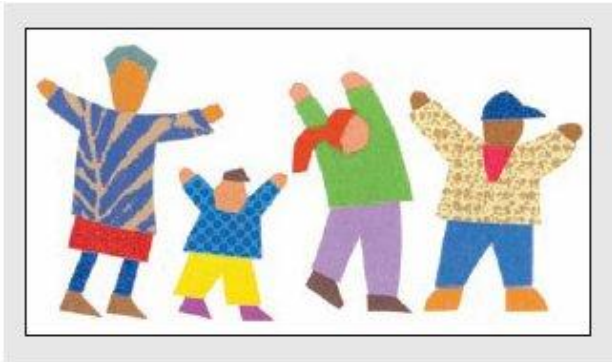

www.stutteringhelp.org
www.tartamudez.org

Opracowanie:
dr Barry Guitar, University of Vermont
dr Edward G. Conture, Vanderbilt University

Czy to jest jąkanie?

Jeżeli Twoje dziecko ma problemy z mówieniem, skłonności do zawahań lub powtarza pewne sylaby, słowa, a nawet całe frazy, to może oznaczać, że zaczyna się jąkać. Może też po prostu przechodzić przez okres normalnej, tzn. rozwojowej nie płynności, która przytrafia się większości dzieci, kiedy uczą się mówić. Ta ulotka pomoże Ci zrozumieć, jakie są różnice pomiędzy jąkaniem a normalnym rozwojem mowy.

Dziecko z normalną nie płynnością w mowie

1. Dziecko z normalną nie płynnością mowy sporadycznie powtarza sylaby lub słowa raz lub dwa razy, np. *lu-lu-lubię*. Normalna nie płynność może również objawiać się występowaniem zawahań i stosowaniem tzw. wypełniaczy (embołofrazji), takich jak: *aa, ee, yy*.

2. Nie płynności uwidaczniają się najczęściej pomiędzy 18. miesiącem a 5. rokiem życia i mają tendencje do pojawiania się i zanikania. Są one sygnałem, że dziecko opanowuje język. Jeżeli nie płynności znikają na parę tygodni, a potem powracają, to może oznaczać, że dziecko przechodzi przez kolejny etap nauki języka.

Dziecko z łagodnymi objawami jąkania

1. U dziecka będącego w fazie łagodnego jąkania powtórzenia zdarzają się częściej niż dwa razy, np. *lu-lu-lu-lu-lubię*. Objawy napięcia przy usilnych próbach wypowiedzenia dźwięku mogą być widoczne na twarzy, przede wszystkim w obrębie mięśni ust.

2. Wysokość głosu może wzrastać wraz z kolejnymi powtórzeniami i dziecko może sporadycznie doświadczać blokowania, tzn. przez parę sekund nie następuje u niego przepływ powietrza lub głosu.

3. Nie płynności mogą pojawiać się i znikać, ale są coraz częstsze w mowie dziecka.

4. Proste powtórzenia lub przedłużanie dźwięków są najłagodniejszą formą nie płynności mowy. Cokolwiek, co pozwala Twojemu dziecku jąkać się w łżejszy sposób i przezwyciężać napięcie lub omijanie słów, jest pomocne.

Jak pomóc od razu?

- Staraj się być modelem zwolnionej i zrelaksowanej mowy, kiedy rozmawiasz z dzieckiem. Zachęcaj innych członków rodziny, by robili to samo. Nie mów zbyt wolno, by nie brzmiało to nienaturalnie, ale utrzymuj spokojne tempo, stosując liczne pauzy. Dobrym przykładem jest telewizyjny pan Rogers.

- Spokojna i zrelaksowana mowa jest najbardziej efektywna w tych momentach dnia, gdy dziecko jest obdarzane niepodzielną uwagą rodzica. Wygospodaruj kilka minut o podobnej porze każdego dnia, kiedy możesz całkowicie poświęcić swoją uwagę dziecku. Nie rób nic innego, jak tylko słuchaj jego wypowiedzi na jakikolwiek temat.

- Kiedy dziecko rozmawia z Tobą lub zadaje Ci pytania, staraj się odczekać parę sekund – zrób pauzę przed udzieleniem mu odpowiedzi. Dzięki temu rozmowa będzie wolniejsza, bardziej zrelaksowana.

- Staraj się nie okazywać smutku lub złości, gdy jąkanie Twojego dziecka nasila się. Ono bardzo stara się uczyć wielu nowych umiejętności jednocześnie. Twoja cierpliwość i akceptacja pomogą mu.

- Jeżeli Twoje dziecko jest sfrustrowane lub zasmucone z powodu pogorszenia się jego mowy, uspokój je. Niektóre dzieci dobrze reagują na słowa: „Wiem, że czasami mówienie jest trudne. Wielu ludzi potyka się w mówieniu. Wszystko jest w porządku...”. Innym dzieciom pomaga dotyk, przytulenie ich, gdy są sfrustrowane.

Niektóre czynniki mogą sygnalizować, że dziecko jest bardziej narażone na jąkanie się w przyszłości. Poznanie tych czynników pomoże Ci podjąć decyzję o potrzebie konsultacji logopedycznej. Zobacz zamieszczoną poniżej tabelę.

Tabela czynników ryzyka

Czynnik ryzyka	Większe prawdopodobieństwo jąkania wczesnodziecięcego	Występuje u mojego dziecka
Historia jąkania się w rodzinie	Rodzic, rodzeństwo lub inny członek rodziny, który nadal się jąka	
Wiek dziecka w momencie wystąpienia pierwszych objawów jąkania	Po skończeniu 3,5 roku	
Czas, jaki upłynął od momentu wystąpienia pierwszych objawów	Jąkanie obecne w mowie dziecka od 6 do 12 miesięcy i dłużej	
Płeć	Męska	
Inne obawy związane z mową dziecka	Trudności w artykulowaniu niektórych dźwięków, niezrozumiała mowa, problemy ze zrozumieniem poleceń	

Dziecko z nasilonym jąkaniem

1. Jeżeli Twoje dziecko jąka się w więcej niż 10% swoich wypowiedzi i mówi z dużym wysiłkiem oraz napięciem lub unika zająknięć, zmieniając słowa i używając dodatkowych dźwięków w celu rozpoczęcia wypowiedzi, korzystna będzie dla niego terapia logopedyczna. U dziecka z nasilonym jąkaniem dominującymi objawami w mowie są zablokowania, które są częstsze niż powtórzenia i przedłużanie dźwięków mowy. Zająknięcia będą się pojawiały coraz częściej.

2. Wczesniejsze sugestie dla rodziców dziecka z łagodnymi objawami jąkania są również odpowiednie w przypadku dziecka z nasilonym problemem. Spróbuj zapamiętać, że zwalnianie i zrelaksowanie Twojej własnej mowy jest bardziej pomocne niż mówienie do dziecka, by zwolniło swoją mowę.

3. Nie obawiaj się porozmawiać z dzieckiem o jąkaniu. Okazuj cierpliwość i akceptację podczas takiej rozmowy. Przezwyciężanie jąkania to często pozbycie się lęku z nim związanego, a nie usilne próby pokonania go.